

26 Ιουνίου 1913 - Η Απελευθέρωση της Καβάλας

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

Στις 26 Ιουνίου 1913 τρία πλοία του ελληνικού στόλου αποβίβασαν αγήματα στην Καβάλα και την κατέλαβαν από τους Βουλγάρους δια περιπάτου. Ήταν η πρώτη επιχείρηση του ελληνικού πολεμικού ναυτικού, κατά τη διάρκεια του Β' Βαλκανικού Πολέμου, που «έπαιζε» άνευ αντιπάλου στο Αιγαίο, καθώς οι Βούλγαροι δεν είχαν πλοία στο Αιγαίο και ο Οθωμανικός στόλος ήταν κλεισμένος στα Στενά.

Η Καβάλα είχε καταληφθεί από τους Βουλγάρους τον Οκτώβριο του 1912, κατά τη διάρκεια του Α' Βαλκανικού Πολέμου. Οι Βούλγαροι ήθελαν να την κρατήσουν πάση θυσία υπό την κυριαρχία τους για να διασφαλίσουν την πολυπόθητη έξοδό τους στο Αιγαίο. Η Καβάλα ήταν ένα από τα σημαντικότερα εμπορικά λιμάνια του μακεδονικού χώρου, με το ελληνικό στοιχείο, που αποτελούσε το 45% του

πληθυσμού της, να παίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομική ζωή της πόλης. Το ελληνικό στρατηγείο από την πλευρά του επιζητούσε την κατάληψη της Καβάλας για να εκδιώξει από την ευρύτερη περιοχή του Παγγαίου τους Βουλγάρους και να διευκολύνει έτσι τις επιχειρήσεις στην Ανατολική Μακεδονία και τη Δυτική Θράκη.

Με την έναρξη του Β' Βαλκανικού Πολέμου (16 Ιουνίου 1913), ο ελληνικός στόλος απέκλεισε τις ακτές της Μακεδονίας και της Δυτικής Θράκης, από τις εκβολές του Στρυμόνα, δυτικά, έως τον Αίνο (περιοχή πέρα από τον Έβρο), ανατολικά. Στις 18 Ιουνίου τα ελληνικά πολεμικά πλοία ήταν αγκυροβολημένα στην περιοχή της Ασπροβάλτας για να παρέχουν υποστήριξη στην 7η Μεραρχία, που επιχειρούσε στην ευρύτερη περιοχή των Σερρών. Η προς τα βορειανατολικά προέλαση της 7ης Μεραρχίας κατέστησε άσκοπη την παραμονή του στόλου εκεί και στις 22 Ιουνίου κατέπλευσε στον Λιμένα της Θάσου.

Την επομένη ημέρα, 23 Ιουνίου, τμήμα του ελληνικού στόλου έλαβε διαταγή να κάνει παραπλανητικές διελεύσεις μπροστά από το λιμάνι της Καβάλας. Το θωρηκτό «Ύδρα» και μεταγωγικά πλοία, τα οποία ήταν κενά, διέρχονταν επανειλημμένα μπροστά από το λιμάνι της Καβάλας και έδιναν την εντύπωση στους Βουλγάρους ότι οι Έλληνες θα πραγματοποιήσουν απόβαση στην Κεραμωτή, απέναντι από την Θάσο. Φοβούμενοι το ενδεχόμενο αυτό, οι Βούλγαροι εγκατέλειψαν την πόλη στις 25 Ιουνίου και κατευθύνθηκαν προς τα βόρεια. Στις 26 Ιουνίου 1913, τα αντιτορπιλικά «Δόξα», «Πάνθηρ» και «Ιέραξ» αποβίβασαν αγήματα και απελευθέρωσαν την Καβάλα χωρίς αντίσταση, «εν μέσω εξάλλου ενθουσιασμού των κατοίκων», όπως έγραψε ο Τύπος της εποχής.

Η ενσωμάτωση της Καβάλας στο ελληνικό κράτος θα κριθεί οριστικά στο διπλωματικό πεδίο, κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για τη σύναψη της Συνθήκης του Βουκουρεστίου (17 - 28 Ιουλίου 1913). Οι Βούλγαροι έδωσαν σκληρή μάχη για να ανακτήσουν την Καβάλα, έχοντας την υποστήριξη της Ρωσίας και της Αυστροουγγαρίας. «Η Ελλάδα διαθέτει τόσα λιμάνια, ώστε να μην γνωρίζει πώς θα τα χρησιμοποιήσει. Θα λάβει τη Θεσσαλονίκη. Ανατολικά της Θεσσαλονίκης, μόνο η Καβάλα είναι δυνατόν να αποτελέσει ένα αξιόλογο λιμάνι. Το Ντεντέαγατς (σημερινή Αλεξανδρούπολη) δεν αξίζει τίποτε. Είναι δίκαιο η Βουλγαρία να έχει ένα λιμάνι στη θάλασσα του Αιγαίου» τόνιζε ο υπουργός Εξωτερικών της Ρωσίας Σεργκέι Σαζόννοφ προς τον Γάλλο πρεσβευτή στη Ρωσία Τεοφίλ Ντελκασέ. Την πλάστιγγα υπέρ των ελληνικών θέσεων θα γείρει τελικά ο Γερμανός αυτοκράτορας Γουλιέλμος, η αδελφή του οποίου Σοφία είχε παντρευτεί τον βασιλιά Κωνσταντίνο.